

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 86 0 P 040865 21 Rev
Dana, 28.09.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.b. a.d. B., koga zastupa M. D. P., advokat iz B., protiv tuženih B.R. rođ. J. iz D.S., opština Š., koju zastupa S.M. advokat iz D., M.R. i J.R., obje kćerke A. iz D.S., opština Š., radi isplate duga, vrijednost spora 450.879,91 KM, odlučujući o reviziji tužene B.R. rođ. J. izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 86 0 P 040865 20 Gž od 12.05.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.09.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tužene B.R. se djelimično usvaja, preinačavaju se obje nižestepene presude u dosuđujućem dijelu u odnosu na ovu tuženu tako što se odbija tužbeni zahtjev da ova tužena isplati tužitelju po osnovu ugovora o dugoročnom stambenom kreditu broj ... od 31.10.2008. godine: glavnica u iznosu od 120.313,01 KM sa zakonskom zateznom kamatom na isti iznos počev od 31.03.2011. godine do 15.07.2019. godine, redovnu kamatu u iznosu od 18.029,22 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2011. godine do isplate, kao i u dijelu kojim je ova tužena obavezana da plati troškove parničnog postupka, tako da se obavezuje tužitelj da tuženoj B.R. rođ. J. naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 14.010,65 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

U ostalom dijelu revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova odgovora na reviziju u iznosu od 4.615,65 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Modriči broj 86 0 P 040865 16 P od 04.10.2019. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tako što su obavezane tužene da tužitelju solidarno isplate na ime duga i to: po osnovu ugovora o korištenju kreditne kartice standard MC broj: ... od 11.02.2005. godine glavnica u iznosu od 9.442,28 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine do isplate i redovnu kamatu u iznosu od 1.093,09 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine do isplate, po osnovu ugovora o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj: ... od 13.07.2009. godine glavnica u iznosu od 8.820,82 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine do isplate i redovnu kamatu u iznosu od 570,77 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine do isplate, po osnovu ugovora o dugoročnom stambenom kreditu broj: ... od 31.10.2008. godine glavnica u iznosu od 120.313,01 KM sa

zakonskom zateznom kamatom na isti iznos počev od 31.03.2011. do 15.07.2019. godine i redovnu kamatu u iznosu od 18.029,22 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2011. godine do isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, te su obavezane tužene da tužitelju solidarno na ime troškova postupka isplate iznos od 12.539,45 KM u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

Stavom II izreke prvostepene presude odbijen je tužbeni zahtjev u preostalom dijelu, preko dosuđenih iznosa po osnovu ugovora o dugoročnom stambenom kreditu broj: ... od 31.10.2008. godine, kao i za isplatu po osnovu ugovora o dugoročnom nenamjenskom kreditu broj: ... od 12.06.2008. godine i to glavnice u iznosu od 19.989,29 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.06.2010. godine do isplate i redovne kamate u iznosu od 774,81 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.06.2010. godine do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 P 040865 20 Gž od 12.05.2020. godine žalba tužene B.R. rođ. J. (u daljem tekstu: prvotužena) je odbijena i potvrđena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu (stav I izreke), te je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime odgovora na žalbu u iznosu od 4.615,65 KM.

Blagovremenom revizijom prvotužena pobija drugostepenu presudu u dosuđujućem dijelu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, te osporena presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti odbije ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev da se obavežu tužene da tužitelju solidarno na ime duga isplate po osnovu ugovora o korištenju kreditne kartice standard MC broj ... od 11.02.2005. godine, ugovora o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj ... od 13.07.2009. godine, ugovora o dugoročnom stambenom kreditu broj ... od 31.10.2008. godine i ugovora o dugoročnom nenamjenskom kreditu broj: ... od 12.06.2008. godine, glavnice i redovnu kamatu, u iznosima označenim u preciziranom tužbenom zahtjevu, sve sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 O 007972 13 O 2 od 07.04.2014. godine, raspravljena zaostavština iza umrlog A.R., koji je preminuo ....2010. godine i da su za njegove nasljednike na nepokretnoj imovini proglašene supruga B.R. rođ. J. i kćerke M.R. i J.R. sa po 1/3 dijela; da je pravni prednik tuženih A.R. sa tužiteljem zaključio ugovor o korištenju kreditne kartice standard MC broj ... dana 11.02.2005. godine, ugovor o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj ... dana 13.07.2009. godine, ugovor o dugoročnom stambenom kreditu broj ... dana 31.10.2008. godine i ugovor o dugoročnom nenamjenskom kreditu broj: ... dana 12.06.2008. godine; da prema nalazu vještaka ekonomske struke M.Z. na dan 15.07.2019. godine dug: po osnovu ugovora o korištenju kreditne kartice standard MC broj ... od 11.02.2005. godine na ime glavnice iznosi 9.442,28 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine i redovna kamata iznosi 1.093,09 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine, po osnovu ugovora o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj ... od 13.07.2009. godine dug na ime glavnice iznosi 8.820,82 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine i redovna kamata iznosi 570,77 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine, po

osnovu ugovora o dugoročnom stambenom kreditu broj ... od 31.10.2008. godine dug na ime glavnice iznosi 112.664,55 KM, zakonska zatezna kamata obračunata na glavnice za period od 31.03.2011. do 15.07.2019. godine iznosi 135.493,41 KM i redovna kamata iznosi 18.029,22 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2011. godine i po osnovu ugovora o dugoročnom nenamjenskom kreditu broj: ... od 12.06.2008. godine dug na ime glavnice iznosi 19.989,29 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.06.2010. godine i redovna kamata iznosi 774,81 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.06.2010. godine; da je tužitelj prilikom davanja dugoročnog stambenog kredita od 31.10.2008. godine procjenio vrijednost stana prednika tuženih koji je bio predmet obezbjeđenja tog kredita na iznos od 310.824,00 KM, da je rješenjem Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 I 018414 11 I od 02.12.2015. godine tražiocu izvršenja N.b. a.d. B. (tužitelju), dosuđena nepokretnost označena kao trosoban stan površine 129,51 m², koji se nalazi u Š., ulaz 3, sprat 1, stan broj 13, izgrađen na parceli broj 1105/9 upisan u PL broj 2119 K.O. Š., koji je upisan u knjigu uloženi ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova list broj 1207 K.O. Š., dotadašnje vlasništvo izvršenika A.R. sa 1/1 dijela, a iz obrazloženja rješenja proizilazi da je nekretnina dosuđena radi naplate novčanog potraživanja od 185.959,01 KM na ime glavnog duga po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu broj ... od 31.10.2008. godine, iznosa od 14.217,70 KM na ime obračunate ugovorene kamate zaključno sa 16.12.2010. godine, te iznosa od 2.802,33 KM na ime zatezne kamate obračunate zaključno sa 31.12.2010. godine, kao i zateznu kamatu na glavni dug počev od 01.01.2011. godine do isplate, kao i troškova izvršnog postupka u iznosu od 1.859,59 KM, da je nakon pravosnažnosti rješenja o izvršenju, izvršena procjena nepokretnosti prvoizvršenika-stana-pobliže označenog u izreci pobijanog rješenja, po vještaku građevinsko-arhitektonске struke, te na prvom ročištu za prodaju održanom dana 11.11.2015. godine, navedena nepokretnost je prodana kupcu-tražiocu izvršenja za iznos od 65.646,00 KM, pa kako je ponuđena cijena prelazila polovinu procjenjene i prodane nepokretnosti, to je prvostepeni sud predmetne nepokretnosti i dosudio tražiocu izvršenja, pozivom na odredbu člana 93. Zakona o izvršnom postupku.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da su tužene M.R. i J.R. pasivno legitimisane u ovoj parnici jer su proglašene za nasljednike ostavioca A.R. na njegovim nekretninama sa po 1/3 dijela, odbio je raspravljanje po protivtužbi prvotužene za utvrđenje ništavosti ugovora koji su osnov za zahtjev iz tužbe iz razloga što ugovore i anekse ugovora osporava zbog toga što su suprotni imperativnim propisima iz člana 271. Porodičnog zakona Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 54/02, 41/08 i 63/14, u daljem tekstu: PZ), navodeći da svojim udjelom u zajedničkoj imovini jedan supružnik ne može samostalno raspolagati niti ga opteretiti pravnim poslom među živima, koji navodi prvotužene su bez uticaja na presuđenje po zahtjevu iz tužbe, da zahtjev tužitelja nije postavljen na osnovu odredbe člana 164. stav 1. Zakona o nasljeđivanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 1/09, 55/09, 91/16 i 82/19, u daljem tekstu: ZN), te cijeneći sve materijalne dokaze, kao i nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke M.Z. i nalazeći osnovanim istaknuti prigovor zastare potraživanja od strane prvotužene sudio je kao u stavu I izreke prvostepene presude, pozivom na odredbe članova 1065., 1052., 361. stav 1., člana 371., člana 372. stav 1, člana 373. stav 1, člana 387., 388. i 392. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO) u vezi sa članom 168. stav 5. Zakona o stvarnim pravima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19, u daljem tekstu: ZSP) i sa članovima 163. stav 1. i 164. stav 1. ZN, a u preostalom dijelu preko dosuđenih iznosa, tužbeni zahtjev je odbio (stav II izreke prvostepene presude).

Odlučujući o žalbi prvotuzene, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog suda, kao i njegov pravni stav, pa je odbio žalbu ove tužene i potvrdio prvostepenu presudu.

U ovom revizionom postupku prvotuzena pobija nižestepene odluke u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev u odnosu na nju.

Pravilno revidentica ukazuje da odluke nižestepeni sudova nisu na zakonu zasnovane u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev za dug po ugovoru o dugoročnom stambenom kreditu od 31.10.2008. godine.

Prema odredbi člana 139. stav 1. ZSP založno pravo je ograničeno stvarno pravo na određenoj stvari ili pravu (zalogu) koje daje ovlaštenje svom nosiocu (založnom povjeriocu) da određeno potraživanje, ukoliko ne bude ispunjeno nakon dospijeca, namiri iz vrijednosti te stvari, a vlasnik stvari (založni dužnik) dužan je da to trpi.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je tužitelj prilikom davanja dugoročnog stambenog kredita od 31.10.2008. godine procjenio vrijednost stana prednika tuženih koji je bio predmet obezbjeđenja tog kredita na iznos od 310.824,00 KM, da je rješenjem Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 I 018414 11 I od 02.12.2015. godine, taj stan dotadašnje vlasništvo izvršenika A.R. sa 1/1 dijela dosuđen tužitelju kao tražiocu izvršenja, a iz obrazloženja tog rješenja proizilazi da je nepokretnina dosuđena radi naplate novčanog potraživanja od 185.959,01 KM na ime glavnog duga po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu broj ... od 31.10.2008. godine, iznosa od 14.217,70 KM na ime obračunate ugovorene kamate zaključno sa 16.12.2010. godine, te iznosa od 2.802,33 KM na ime obračunate zatezne kamate obračunate zaključno sa 31.12.2010. godine, kao i zatezne kamate na glavni dug počev od 01.01.2011. godine do isplate i troškova izvršnog postupka u iznosu od 1.859,59 KM, da je nakon pravosnažnosti rješenja o izvršenju, izvršena procjena nepokretnosti prvoizvršenika-stana-poblize označenog u izreci pobijanog rješenja, po vještaku građevinsko-arhitektonske struke, te na prvom ročištu za prodaju održanom dana 11.11.2015. godine, navedena nepokretnost je prodana kupcu-tražiocu izvršenja za iznos od 65.646,00 KM, pa kako je ponuđena cijena prelazila polovinu procjenjene i prodane nepokretnosti, to je prvostepeni sud predmetne nepokretnosti i dosudio tražiocu izvršenja, pozivom na odredbu člana 93. Zakona o izvršnom postupku.

Budući da je tužitelj, kao tražilac izvršenja u naprijed navedenom izvršnom postupku, na osnovu rješenja o dosudi od 02.12.2015. godine postao vlasnik stana koji je bio vlasništvo prednika revidentice, čija je vrijednost prilikom odobravanja kredita procjenjena na iznos od 310.824,00 KM, proizlazi da je tužitelj u potpunosti namiren za dug po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu od 31.10.2008. godine koji je toga dana iznosio 185.959,01 KM na ime glavnog duga, 14.217,70 KM na ime obračunate ugovorene kamate zaključno sa 16.12.2010. godine i 2.802,33 KM na ime obračunate zatezne kamate obračunate zaključno sa 31.12.2010. godine, kao i zateznu kamatu na glavni dug počev od 01.01.2011. godine do isplate i za troškove izvršnog postupka u iznosu od 1.859,59 KM. Stoga proizlazi da se u konkretnom slučaju tužitelj kao povjerilac namirio iz vrijednosti stvari koja je bila predmet hipoteke (310.824,00 KM), a ne iz njene prodajne cijene (65.646,00 KM), jer je on kao jedini kupac postao vlasnik nepokretnosti koja je založena radi obezbjeđenja njegovog potraživanja i čija je procjenjena vrijednost bila veća od iznosa potraživanja prema dužniku, pa proizlazi da se tužitelj kao

povjerilac po osnovu tog ugovora namirio u cjelosti iz vrijednosti stana, a ne samo za iznos od 65.646,00 KM, kako su pogrešno smatrali nižestepeni sudovi. Ovakav stav je zauzeo i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u odluci Ap-4380/13 od 22.12.2016. godine, na koju se osnovano poziva revidentica.

Imajući u vidu naprijed navedeno osnovano revidentica ističe da je drugostepena presuda, u dijelu u kojem je potvrđena prvostepena presuda o usvajanju tužbenog zahtjeva za dug po dugoročnom stambenom kreditu od 31.10.2008. godine, donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Nasuprot tome, neosnovani su navodi revizije prvotužene da je nezakonita osporena odluka o usvajanju tužbenog zahtjeva u odnosu na dug po ugovoru o korištenju kreditne kartice standard MC broj ... od 11.02.2005. godine i po ugovoru o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj ... od 13.07.2009. godine.

Prema odredbi člana 163. stav 3. ZN kad ima više nasljednika oni odgovaraju za dugove ostaviočeve i to svaki do visine vrijednosti svog nasljednog dijela, bez obzira da li je izvršena dioba nasljedstva.

Naime, prema utvrđenom činjeničnom stanju tokom postupka na dan 15.07.2019. godine dug po osnovu ugovora o korištenju kreditne kartice standard MC broj ... od 11.02.2005. godine (dospio je 17.03.2011. godine) na ime glavnice iznosi 9.442,28 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine i na ime redovne kamate iznosi 1.093,09 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.03.2011. godine, a po osnovu ugovora o kreditu-dozvoljenom minusu po tekućem računu broj ... od 13.07.2009. godine (dospio je 14.04.2011. godine) na ime glavnice iznosi 8.820,82 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine i na ime redovne kamate iznosi 570,77 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2011. godine.

Kod naprijed navedenog činjeničnog stanja nisu pogriješili nižestepeni sudovi kada su obavezali prvotuženu, kao nasljednicu A.R., da tužitelju isplati tražene iznose po osnovu ova dva ugovora solidarno sa ostalim tuženima, jer ona za predmetno potraživanje odgovara saglasno odredbi člana 163. stav 3. ZN, a dosuđeni iznosi ne prelaze vrijednost njenog dijela nasljeđene imovine.

Budući da od dospelosti navedenih potraživanja (17.03.2011. i 14.04.2011. godine) do podnošenja predmetne tužbe sudu (25.04.2016. godine) nije protekao opšti rok zastarjelosti propisan odredbom člana 371. ZOO, pravilnom primjenom materijalnog prava odbijen je prigovor zastarjelosti ovih potraživanja, kojim je revidentica osporila tužbeni zahtjev.

I pod pretpostavkom da su ništavi ugovori od 11.02.2005. i 13.07.2009. godine koji su osnov potraživanja tužitelja u ovom postupku u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev, kako je tvrdila revidentica u protivtužbi, budući da za te obaveze nesumnjivo solidarno odgovaraju zajedničkom imovinom oba bračna supružnika, saglasno odredbi člana 279. PZ, odbijanje raspravljanja po protivtužbi prvotužene za utvrđenje ništavosti tih ugovora suprotno odredbi člana 74. ZPP, nije bilo od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude u tom dijelu.

Zato je valjalo temeljem odredbe člana 250. stav 1. i 248. ZPP odlučiti kao u izreci.

Odluka o troškovima parničnog postupka dosuđenih prvotuzenoj se temelji na odredbama članova 386. stav 3., 387. i 397. stav 2. ZPP, te Tar. broju 2. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 68/05), a odnose se na pristup na ročište 29.10.2018. godine u iznosu od 1.450,00 KM, pripremno ročište i ročište za glavnu raspravu po 2.000,00 KM, sastav žalbe 3.945,00 KM i sastav revizije 4.615,65 KM. Tužitelju nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju budući da oni u konkretnom slučaju nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić